

Som han stillede sig i Korinth, saadan bør man stille sig i vore Dage her.

Der er blevet talt om, at der er mange, der vil gaa ud af Kirken paa Grund af den store Kirkeskat. Det kan være meget rigtigt, og det kan aandeligt set være meget godt. Økonomisk vil det tynge dem, der er tilbage, men jeg har aldrig set, at det aandelige Liv er ringere der, hvor der er økonomisk Fattigdom. I de Egne her i Landet, der er de fedeste, er der ikke meget kirkeligt Liv; i de magreste er der mest kirkeligt Liv; og der ofres mest til kirkelige Formaal. Det kommer vi nok ud over. Men hvis disse Folk, som har vaandet sig under denne Kamp, som alle i vore Dage, der har givet sig af ogsaa med den teoretiske Side af Kristendommen, Forholdet til den øvrige Verdensanskuelse, hvis de, som har prøvet paa at tænke selvstændigt, skal jages ud, saa faar vi Byzantinismen. For hvad er Byzantinismen? Den blev formuleret ikke af Konstantin den Store, men af Kejser Theodosius, da han i Aaret 380 udstedte dette Brev, som siden kom til at staa i Spidsen for den romerske Civilret, og som staaer der den Dag i Dag, og som jeg ikke kan andet end bede om Lov til at oplæse her: „Vi befaler, at alle Folkeslag, som styres af vor Mildhed og Maadehold, skal leve i den Religion, som Apostlen Peter har overgivet Romerne, i den Religion, som er overleveret til vore Dage, og som Biskop Damasus i Rom og Petrus i Alexandria, Mænd af apostolsk Kærnehellighed, som bekendt følger. Det vil sige, at vi i Overensstemmelse med apostolsk Disciplin og evangelisk Lære tror paa Faderens og Sønnens og Helligaandens ene Guddom i samme Majestæt og hellige Treenighed. Vi befaler, at Tilhængere af denne Lov tager Navnet „katolske Kristne“, idet vi forkynder, at alle de andre som vildfarende og vanvittige paafører sig et hæretisk Dogmes Æreløshed; de har næst efter den guddommelige Hævn at vente paa den Straf, som vor Beslutning, styret af Himlens Villie, maatte paalægge dem.“ Der har Byzantinismen sit Udspring, og denne Byzantinisme fik den lutherske Reformation ikke Bugt med. Men jeg er ikke i Tvivl om, at den kommende Reformation, den, som jeg mener vi staaer overfor, vil faa Bugt dermed. Min Stilling her overfor er denne, at den danske Folkekirke er — jeg havde Lyst til at sige det paa Latin, det klinger bedre, men det kan ikke nytte, og jeg haaber, man vil forstaa mig, naar jeg bruger dette Udtryk — den danske Folkekirke er min Ven, men Sandheden er min Veninde. Det er det, der

er det allervigtigste, og det er netop det, der er det afgørende i Kristendommen: den, som er af Sandhed, hører min Røst; det er Sandheden, vi maa holde frem i dette Forhold, selv om det saa skal koste baade det ene og det andet Embede eller det ene og det andet Mandat. Lad os ikke komme til, at den danske Folkekirke skal ende saadan, som andre Statskirker gjorde, f. Eks. den romerske Statsreligion, da Kristendommen kom ind; dens Præster og Augurer gik og smilede til hinanden, for de troede ikke paa den, men overfor Folket gjorde de alle Ceremonierne med. Den danske Folkekirke har fortjent en bedre Udgang, og hvordan Udgangen skal være, er noget, som vi ikke her i Rigsdagen kommer til at bestemme, men det er noget, som det danske Kirkefolk kommer til at bestemme.

Efter at jeg har udtalt mig om disse Almindeligheder, vil jeg lige til Slutning sige et Par Ord om Bispedømmerne. Man har indvendt mod Forslaget, at vi har ikke Raad til to nye Bispedømmer, men nok til det ene. Det er maaske rigtigt, men at Sjællands Bispedømme er for stort, at det maa deles, hvis det overhovedet skal betyde noget, er der for mig ikke nogen Tvivl om. Og ligesom vi i Haderslev har den gamle Kollegiatkirke, har vi her i København en gammel Kollegiatkirke, Vor Frue Kirke, og der er for mig som Historiker noget tiltalende i at faa det gamle Bispedømme i Roskilde og et Bispedømme med København som Midtpunkt; det har gammel Tradition for sig. Men hvis vi ikke skal have mere end eet nyt Bispedømme, kan vi gaa til, hvad der ligeledes har Historien paa sin Side, at lægge Lolland-Falster ind under Fyns Stift —, Fyns Stift bliver ikke særlig stort derved, ikke saa stort som Københavns eller Roskildes vil blive, naar det sjællandske Stift bliver delt — dertil hørte Lolland-Falster indtil 1803, og Fyns Biskop har ikke svært ved at komme over det lille Vand. Og saa lægger vi Ærø ind under sit gamle Stift, under Haderslev Stift. Men at Københavns Stift er for stort, synes jeg slet ikke, der kan være Tvivl om, og selv om jeg muligvis kunde gaa med til det, jeg her har antydet, synes jeg i alt Fald ikke, vi kan gaa bort fra det, som nu en Gang er foreslaaet, og lade Sjællands Stift blive samlet.

Naar det ærede Medlem Hr. Povlsen ironiserede noget over den brogede Forvirring i Venstre, vil jeg antage, at broget Forvirring er der i alle Partier. Den Gang det ærede Medlem Hr. Borgbjerg talte om Kirkeformuen — og disse Udtalelser glæ-